

АГРАРНИЙ ВІСНИК ПРИЧОРНОМОР'Я Вип. 56. 2010 р.
УДК: 617.7:636.7:636.8
**ТЕРАПЕВТИЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕТОДІВ ЛІКУВАННЯ
ВИРАЗОК РОГІВКИ У СОБАК**

Морозов М.Г., канд. вет. наук, доцент,
Одеський державний аграрний університет

В статті наведено результати комплексного лікування виразок рогівки у собак з використанням очних крапель з сульфатом цинку різних виробників.

Ключові слова: виразка, рогівка, собаки, цинку сульфат

Хвороби очей у собак зустрічаються досить часто, а наслідком перехворювання є зниження гостроти зору, часткова або повна сліпота тварин. До причин, які викликають захворювання очей, належать механічні, фізичні, хімічні, біологічні подразники, а також велика група інфекційних та інвазійних захворювань [1,2].

На даний момент безперервно зростає інформація про нові лікарські препарати. Широке впровадження в офтальмологічну практику нових хіміотерапевтичних засобів, які впливають на обмін речовин, відновлюють порушену трофіку тканин ока, а також імуномодуляторів, нейромедіаторів та інших засобів дозволило значно покращити якість лікування захворювань очей, попередити ускладнення та зменшити кількість рецидивів.

При проведенні раціональної фармакотерапії захворювань очей необхідно враховувати наступні особливості лікарських засобів: їх засвоєння, або проникнення медикаменту після його введення в тканини ока, розподілення в тканинах ока, тривалість знаходження та швидкість виділення препаратів з організму (фармакокінетика); зміна ліків в тканинах ока, тобто метаболізм, вплив на фізіологічні, біохімічні, біофізичні та патофізіологічні процеси в клітинах і тканинах ока (фармакодинаміка); взаємний вплив ліків при комбінованому або послідовному їх застосуванні [3,4].

Останнім часом у ветеринарній медицині і офтальмології широко використовуються нанотехнології. Використання наноматеріалів впливає на посилення специфічної і неспецифічної резистентності тваринного організму, що дає можливість створити необхідні умови надання тваринам високоефективної лікувально-профілактичної допомоги [5].

Серед хірургічної патології згідно результатів наших досліджень хвороби очей у дрібних тварин становлять 20,3%. Частіше всього серед хвороб очей реєструються захворювання кон'юнктиви 34,8%, рогівки 22,8% та повік 18,0%.

Серед патології рогівки основне місце належить запальним процесам екзогенного та ендогенного походження, клінічним проявом цих процесів часто буває виникнення ерозій та виразок рогівки. Тому вибір фармакологічних засобів для лікування цих ускладнень має велике значення [6,7].

Мета роботи. Вивчити та порівняти терапевтичну ефективність очних крапель різних виробників, до складу яких входить сульфат цинку, при комплексному лікуванні виразок рогівки у собак.

Матеріал і методи досліджень.

Дослідження було проведено на 30 собаках з різними формами виразкових процесів рогівки, які надходили до клініки факультету ветеринарної медицини Одеського державного аграрного університету.

Причину виникнення уражень рогівки в більшості випадків з'ясувати не вдалося, тому що власники тварин не могли чітко назвати термін виникнення хвороби, а причиною захворювання називали травму рогівки.

Для постановки діагнозу користувалися такими методами: збір анамнезу, комплексне обстеження тварини, офтальмологічне дослідження (огляд органа зору, пальпація, кератоскопія, офтальмоскопія, дослідження боковим фокусним освітленням та тест з використанням флуоресцеїну).

При клінічних дослідженнях, також звертали увагу на стан повік і тканин навколо рогівки, а також на інтенсивність слізної секреції та характер ексудату.

Лікування хворих тварин проводилося з урахуванням характеру і давності патологічного процесу та індивідуальних особливостей.

Для лікування виразок рогівки нами було вибрано три види очних крапель. Очні краплі циборат - офтан, циделон та окуметіл які містять у своєму складі цинку сульфат в різних концентраціях. Цинк входить до складу більш як 30 різних білкових сполук, що виступають переважно у якості ферментів, а також є каталізатором ферментів. Цинку належить важлива роль у синтезі нуклеїнових кислот і білків. Також цинк є активним учасником процесів клітинного дихання та окислення вуглеводів, підвищує загальний енергетичний обмін. Встановлена необхідність цинку для нормального перебігу всіх етапів клітинного поділу і для функціонування генетичного апарату [5].

Результати досліджень. Залежно від етіологічних факторів та характеру перебігу запального процесу, було виявлено такі клінічні форми ураження рогівки: ерозія, неглибока або глибока виразка без дифузного помутніння рогівки, - з дифузним помутнінням рогівки, виразка з наявністю кератоцеле і виразка з добре вираженою судинною реакцією.

При лікуванні виразок рогівки використовували промивання кон'юнктивального мішка водними розчинами фурациліну 1:5000. Обов'язково краї та дно виразки припікали 2-3% розчином нітрату срібла. Для подальшого лікування тваринам призначали краплі циборат - офтан, циделон, та окуметіл 3 рази на добу, та очні краплі тіотріазоліну (3-4 рази на добу).

Крім місцевого, ми паралельно застосовували загальне лікування. Загальне лікування полягало у використанні внутрішньом'язового введення цефазоліну, який розводили на 0,5%-у розчині новокаїну, два рази на добу та підшкірного введення циклоферону, один раз на добу.

Однією із важливих передумов позитивного перебігу лікування є створення спокою в ділянці дефекту. Для цього ми використовували хворим тваринам захисні комірці, або проводили тимчасове зшивання повік (тарзорафію) на період загоювання дефекту рогівки. Після того як дефект в ділянці виразки виповнювався та вкривався епітелієм (з'являється блиск), для прискорення розсмоктування рубця (більмо) ми призначали місцево краплі кальцію хлориду 2% розчин, та підшкірно тканинні препарати такі як екстракт алое, екстракт плаценти і т. п.

Зазначені препарати, які ми призначали хворим тваринам, не спричиняли негативних явищ зі сторони очного яблука, а також з боку серцево-судинної та

дихальної систем.

Результати комплексного лікування виразок рогівки у собак наведено в таблиці 1.

Як видно з таблиці, внаслідок застосування вище зазначених схем лікування виразок рогівки, в першій групі тварин, де використовували очні краплі циборат-офтан та тіотріазолін, у 8 собак (26,8%) відбулося повне відновлення рогівки та розсмоктування помутніння на місці виразки, у 2 тварин (6,6%) на місці виразки залишилося слабе помутніння рогівки (нубекула). Термін лікування тварин в цій групі становив 16 ± 2 дні.

Таблиця 1.

Ефективність лікування виразок рогівки у собак

Схема лікування	К-ть тварин, гол.	Термін видужування, діб	Вилікувалося					
			Без ускладнень		З ускладненнями			
			гол.	%	Більмо з перспективою зникнення		Більмо стійке	
				гол.	%	гол.	%	
промивання зчином урациліну 1: 000; циборат – офтан тіотріазолін	10	16 ± 2	8	26,8	2	6,6	–	–
промивання зчином урациліну 1: 000; циделон тіотріазолін	10	22 ± 3	7	23,3	2	6,6	1	3,3
промивання зчином урациліну 1: 000; окуметіл тіотріазолін	10	25 ± 5	7	23,3	2	6,6	1	3,3
Всього:	30	–	22	73,4	6	20,0	2	6,6

В другій групі собак, для лікування виразок рогівки яким використовували очні краплі циделон і тіотріазолін повне відновлення рогівки зареєстровано у 7 собак (23,3%), у 2 тварин (6,6%) утворилося більмо з перспективою розсмоктування та у однієї собаки (3,3%) утворилося стійке більмо. Термін видужування в цій групі становив 22 ± 3 дні.

У третій групі тварин де для лікування виразок рогівки використовували очні краплі окуметіл і тіотріазолін повне відновлення рогівки нами встановлено у 7 тварин (23,3%), у 2 собак (6,6%) утворилося більмо з перспективою розсмоктування та у однієї - (3,3%) утворилося стійке більмо. Термін видужування в цій групі становив 25 ± 5 днів.

Встановлено, що у собак, яким з лікувальною метою застосовували циборат-офтан та тіотріазолін у вигляді очних крапель, уже на 3-4 добу спостерігалось зменшення виділення слизового ексудату, набряку та болючості повік та кон'юнктиви, а на 6-7 добу навколо виразки з'являлися судини, що також є позитивним явищем. При використанні циделону та тіотріазоліну, явища зменшення виділення ексудату, набряку та болючості повік та кон'юнктиви спостерігалися на 5-7 добу, а проростання судин спостерігалось через 2-3 тижні,

Зменшення виділення ексудату, набряку та болючості повік і кон'юнктиви при використанні окуметилу та тіотріазоліну спостерігали вже на 2-4 добу, проростання судин спостерігалось лише на 3-4 тиждень.

Виповнення дефекту рогівки та його епітелізація при комплексному лікуванні з використанням очних крапель циборат-офтан та тіотріазолін реєструвалось на 16-18 день, тоді як при використанні у комплексному лікуванні циделону та тіотріазоліну і окуметилу та тіотріазоліну, лише на 30-40 день.

Висновки

1. Серед захворювань очей у дрібних тварин, хвороби рогівки складають 22,8%.
2. Терапевтична ефективність комплексного лікування виразок рогівки у собак з використанням препаратів циборат-офтан та тіотріазолін становить 80%.
3. Термін комплексного лікування виразок рогівки з використанням препаратів циборат-офтан та тіотріазолін, в порівнянні з іншими препаратами, що містять сульфат цинку, скорочується на 15-20 днів.
4. Очні краплі циборат-офтан мають кращий терапевтичний ефект, в зв'язку з вищою концентрацією в їх складі цинку сульфату.

Список літератури

1. Братюха С.И. Болезни ваших питомцев. - К.: Альтерпрес, 1995.-335 с.
2. Юрченко Л.І., Юрченко О.Л. Ефективність гумату натрію при кон'юнктивокератитах у собак // Матеріали III міжнародної науково-практичної вет. конференції з проблем дрібних тварин: Збірка. -Одеса. Фенікс, 2004-196 с.
3. Дегтяренко Т.В., Макулькін Р.Ф. Біогенні стимулятори та імунореактивність: В 2-х т. - Одеса: Маяк, 1997. - 196 с.
4. Ерошевский Т.И., Бочкарева А.Л. Глазные болезни. - М.: Медицина, 1977.-264 с.
5. Нанотехнологія у ветеринарній медицині / В.Б. Борисевич, Б.В. Борисевич, В.Г. Каплуненко та ін. – К.; ТОВ «Наноматеріали і нанотехнології», 2009. – 232 с.
5. Авроров В.Н., Лебедев А.В. Ветеринарная офтальмология. - М.: Агропромиздат, 1985.-271 с.
6. Шилкин А.Г., Коенкин Е.П., Черноусова И.В. и др. Сравнительная оценка терапевтического действия новых офтальмологических антибактериальных препаратов в лечении воспалительных заболеваний конъюнктивы и роговицы у домашних животных // Материалы восьмого международного конгресса по проблемам вет. медицины мелких домашних животных. - М.: ЗАО «Издательский Дом». - 2000. - С. 133-137.

***Терапевтическая эффективность методов лечения язв роговицы у собак
Морозов Н.Г.***

В статье приведены результаты комплексного лечения язв роговицы у собак с использованием глазных капель с сульфатом цинка разных производителей.

Ключевые слова: язва, роговица, собаки, цинка сульфат

Therapeutic efficiency of methods of treatment of helcomas for dogs

Morozov N.G.

In the article the results of holiatry of helcomas are resulted for dogs with the use of eye drops with the sulfate of zinc of different producers.

Key words: an ulcer, a cornea, dogs, zinc sulphate